

nen zur Besetzung ausgeschrieben sind, wird der k. k. Bezirksschulrath (der k. k. Stadtschulrath) über Ersuchen der Redaction des „Učiteljski Tovariš“ unter Hinweisung auf den h. ä. Erlass vom 21. Juni 1872, Z. 843, beziehungsweise 20. Juni 1886, Z. 1041 beauftragt, in Hinkunft alle Concursausreibungen von erledigten Lehrstellen der Redaction dieser unter der krainischen Lehrerschaft allgemein verbreiteten Fachzeitschrift mitzutheilen, in welcher letzterer sie unentgeltlich verlaublich werden.

Auch wird dem k. k. Bezirksschulrathe (dem k. k. Stadtschulrathe) ebenfalls über Ansuchen der genannten Redaction empfohlen, derselben Ernennungen von provisorischen Lehrern und Bestellungen von Aushilfslehrern behufs Verlautbarung thunlichst bekanntzugeben.

Laibach am 6. October 1890.

Der k. k. Landespräsident:

Winkler.

An alle k. k. Bezirksschulräthe in Krain und den k. k. Stadtschulrath in Laibach.

Književnost.

Letna šolska poročila. 2. Letno poročilo I. mestne petrazredne deške ljudske šole v Ljubljani. Ta šola je imela na konci šolskega leta 432 učencev. 412 govori samo slovensko, 19 slovensko in nemško, 1 slovensko in laško. Za višji razred sposobnih je bilo 346 (= 80%), nesposobnih 82, neizprašanih 4. Pripravljalnico za obrtno šolo je obiskovalo 98 rokodelčev. Poučevali so na tej šoli: Praprotnik Andrej (nadučitelj), Smrekar Janez (veroučitelj), Kummer Valentin, Maier Jožef, Belé Ivan, Travnar Jožef, Furlan Jakop, Josin Maks in Armic Jožef.

3. Letno poročilo II. mestne petrazredne deške ljudske šole v Ljubljani. Število učencev na konci leta 571. Slovensko jih govori 551, le nemško 2, slovensko in nemško 18. Za višji razred sposobnih je bilo 395 (= 69%), nesposobnih 169, neizprašanih 7. Pripravljalnico za obrtno šolo je obiskovalo 108 rokodelčev. Poučevali so na tej šoli: Raktelj Francšek (nadučitelj), Smrekar Janez (veroučitelj), Kokalj Francšek, Armic Leopold, Zumer Andrej, Razinger Anton, Bahovec Francšek, Pavlin Francšek, Krulec Ivan, Cepuder Jožef, Hribar Jožef. Na tej šoli je bila tudi šolska delarna, v kateri je učil J. Hribar lepljenstvo (24 učencev je izdelalo 720 komadov) in g. J. Cepuder mizarstvo (6 učencev je izdelalo 60 komadov).

4. Letno poročilo mestne sedemrazredne dekliške ljudske šole v Ljubljani. Število učenk na konci leta 345. Le slovensko jih govori 270, le nemško 4, dva jezika 71. Za višji razred sposobnih je bilo 260 (= 75%), nesposobnih 80, neizprašanih 5. Na tej šoli so poučevali: Moos Julija (nadučiteljica), Karlin Andrej (veroučitelj), Pribil Ernestina, Konsehgg Friderika, Gusl Emilija, Zupan Agneza,

Wessner Marija, Marout Marija, Moos Marija, Praprotnik Ana.

5. Jahresbericht der vierclassigen städtischen deutschen Mädchen-Volksschule in Laibach. Število učenek na konci leta 186. Le nemško jih govori 78, slovensko in nemško ali kak drug jezik 108. Za višji razred sposobnih je bilo 157 (= 84%), nesposobnih 26, neizprašanih 3. Na tej šoli so poučevali: Bauer Alojzija (nadučiteljica), P. Jožef Bizavičar (veroučitelj), Raunacher Emma, Illerschitsch Franciška, Witschl Emilija, Naglas Jakobina.

Letna poročila štev. 2. do 5. so odtiski iz velikega poročila o ljubljanskem šolstvu, ki smo ga v zadnji številki opisali. Ta poročila so vsa jednako urejena po notranji in vnani obliki. Učenci oziroma učenke (petit-tisk) so razvrščeni v abecednem redu. Samo odličnjaki so z debelim tiskom označeni. Kateri otroci so bili „nesposobni“, ni označeno. To uredbo s pedagoškega stališča s prepričanjem odobrujemo. V prvi vrsti je roditeljem in šoli mar, če se je kak otrok slabo učil in to roditelji izvedo po šolskem spričevalu. Čemu takega otroka, ki v mnogih slučajih ni sam uzrok slabemu napredovanju, s posebnim tiskom v šolskih poročilih na javnost postavljati! Ako je otrok poboljšljiv, ga tako „ožigosanje“ ne more posebno vzpodbujati k poboljšanju, nepoboljšljivi pa se bode še smejal ali celo bahal, da je drugače tiskan. — Tisk je prav lep in dela čast Miličevi tiskarni, kjer so se ta poročila tiskala. Tako obliko in uredbo naj bi imela vsa šolska poročila. Zaradi tega moramo šolskim vodstvom posebno priporočati to tiskarno, ki zalaga tudi šolske tiskovine. Kakor ima vsaka tiskarna v Ljubljani kako posebno stroko, tako naj bi postala ta tiskarna naša šolska

tiskarna. Ako bi se vse v ljudsko šolstvo spadajoče tiskovine tukaj tiskale, bi se tiskarsko delo vedno izboljševalo in tudi ceneje postajalo. A. Ž.

Anleitung zur Errichtung gewerblicher Fortbildungsschulen, zugleich ein Nachschlagbuch für Leiter gewerblicher Fortbildungsschulen. Izdal prof. A. Kopetzky v Brnu. Cena 60 kr. — Obseg tej jako pregledno sestavljeni knjižici je: 1. Kaj je storiti, ako hočemo ustanoviti obrtno nadaljevalno šolo. 2. Risarsko orodje in učila za obrtno nadaljevalne šole. 3. Najvažnejši ministerski ukazi, med temi je posebno važen oni z dne 24. svečana l. 1883. št. 3674 in z dne 5. maj. travna l. 1883. št. 6495 o organizaciji obrtno nadaljevalnih šol. 4. Zaznamek aprobiranih knjig in učil. 5. Vzorci (formulare) za vse potrebne vloge na c. kr. okrajno glavarstvo, trgovsko zbornico, deželni odbor in ministerstvo zaradi ustanovitve in podpore obrtno-nadaljevalnih šol. 6. Vzorci za letne proračune.

Želeti bi bilo, da bi se na podlagi te knjižice pri nas zlasti v večjih obrtnih krajih ustanovilo še nekaj takih jako koristnih šol, tako da bi Kranjska tudi gledé obrtnega pouka ne zaostajala za drugimi deželami.

Prof. Kopetzky piše v uvodu svoje knjižice: „gerade die gewerblichen Fortbildungsschulen sind infolge ihrer Vertheilung über das ganze Land und durch ihr äußerst intensives Wirken ganz besonders geeignet, den gesamten Gewerbestand zu höherer Erwerbsfähigkeit emporzubringen“.

Za obrtno-nadaljevalne šole dalje priporočamo: 1. Die wichtigsten Normen über die Organisation der gewerblichen Fortbildungsschulen, nebst einem Verzeichnisse der für dieselben zulässigen Lehrmittel und Lehrtexte. Izdala c. kr. zaloga šolskih knjig na Dunaji. Cena 15 kr. — 2. Krojaštvo, izdal in založil M. Kunc v Ljubljani. — a —

Don Kišot iz la Manche, vitez otožnega lica. Slovenski mladini prosto priredil Fr. Nedeljko. Založil Matija Gerber. Tiskala „Narodna Tiskarna“ v Ljubljani 1890. — Cena 20 kr. — Komični (satirični) roman „Don Quixote“, kojega je spisal duhoviti španski pesnik Cervantes, preveden je dandanes skoro na vse jezike naobraženih narodov. Ž njim je bičal tadanji ukus svojih skrajno sanjave viteške romane čitajočih rojakov. Ne kazalo bi dati takega „Don Quixota“ naši mladini v roke. Ugajali bi ji pa nekateri smešni dogodki, katere je doživel Don Quixote

s svojim oprodo Sanhom Panzo. Imenovati moramo Nedeljkovo priredbo kot dokaj srečno — akoravno je izpustil mnogo lepih novelistiskih epizod, šaljivih prizorov in nenavadnih izrazov — to pa, ker je knjigo namenil naši seveda bolj dorasli mladini. I. K.

Matej Ravnikar, tržaško-koperski škof, slavni pisatelj in pedagog slovenski. V spominu razkritja spomeniške plošče v 13. dan maj. srpana 1890. l. v njegovi rojstveni hiši na Vačah. Slovenski mladini poklonil Jernej Ravnikar, slovenski učitelj. S podobo. — Tisek J. Blaznikovih naslednikov. Izdala in založila „Družba sv. Cirila in Metoda“ 1890. — Vsi oni, ki se hočejo seznaniti z življenjem ali hočejo poznati slovstveno delovanje in zaslužne čine tega uzornega rodoljuba, sežejo naj po tej knjigi. Zahvaljati moramo svojega g. tovariša za vestno sestavo tega životopisa, slavno družbo pa za trud in denarno žrtev, koje ima z izdavanjem knjižice za mladino. Oba si pa smeta v svesti biti, da bode imela knjižica željeni uspeh, ker ravno „životopisi“, kakor pravi pisatelj v predgovoru, „nam dajejo najlepše nauke. Oni nam kažejo, kaj človek more in kaj je dolžan storiti, da osrečijo samega sebe, svojim sovrstnikom in potomcem pa kolikor moči koristi na duši in telesi“. Take knjige naj le čita naša mladina. I. K.

„**Cantica sacra**“, pesmarica za moški zbor uredil Ant. Foerster. Založil in prodaja R. Milic. Cena 1 gld. (po pošti 5 kr. več).

Ceno in jako praktično urejeno pesmarico, katero so podrobno ocenjevali že razni časniki, prav toplo priporočamo.

Ant. Foerster. **Teoretično-praktična klavirska šola**. Op. 40. IV. zvezek. Natisnila Engelmann in Mühlberg v Lipsiji. Cena 1 gld. 30 kr.

Tudi ta zvezek se odlikuje po svoji raznovrstni in prav praktično sestavljeni tvarini. Vrste se tu tehnične vaje z raznimi drugimi komadi, ki jih je prav strokovnjaško spisal skladatelj sam, pa tudi drugi znani mojstri. Teorijo razlaga temeljito in lahko umljivo v obeh jezikih. Prav hvaležni smo mu, ker nam je s tem ustvaril potrebno terminologijo za pouk na klavirji. Mladini v spodbudo vedel je skladatelj jako mično prirediti slovenske in druge slovanske pesmi. Sploh je to delo, katero je završeno s tem zvezkom, vzgled klavirske šole, in ne dvomimo, da se bode zbog svoje tehtne vsebine in nizke cene kmalu udomačila. Dobiva se v „Glasbeni matici“ in pri knjigotržcih. J. M.

Vprašanja in odgovori.

Trinajsto vprašanje. Baurov zemljevid kranjske dežele ima nekaj pomanjkljivosti. Jaz imam navado, da naučim učence mesta in trge na Kranjskem povedati in pokazati po delih dežele. Trgi niso vsi zaznamovani kot trg. Železniki so menda še trg, a

zemljevid jih kaže kot vas. Zatorej naj se v „Učit. Tov.“ odgovori: Katere trge ima Kranjsko in sicer na Gorenjskem, Dolenjskem in Notranjskem. (J. P.)

Odgovor. Da bi odgovorili na to vprašanje, primerjali smo Baurov zemljevid, Kozlerjev zemljevid,